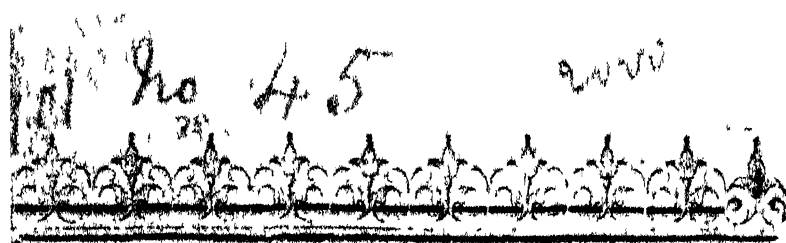

વિજયાવિજય નાટક
ગાથાઓ
- ૨૨૨, ૬૧ થી

શ્રી નવીન

વિજયાવિજય

નાટક-ગાયનો.

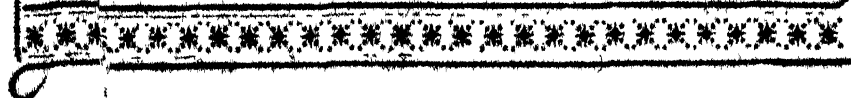
“શ્રી દેશી નાટક સમાજ” મોટે.

રચી પ્રસિદ્ધ કરનાર
ઝવેરી. ડાહ્યાભાઈ ધોળશાળ.

મુંબઈ.

પારસી પ્રીટીંગ પ્રેસ.

ગુજરાત વિધાપીઠ
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૦

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ પિજ્ઞા-પિજ્ઞ ના ૨૬

વિષય દ-: ૨-૪

શ્રી નવીન

વેળ્યા વિજય નાટકનાં ગાયનોઃ

કીમંત ગાયકવાડ સરકાર સયાજીરાવ મહારાજાશ્રિત
શ્રી દેશી નાટક સમાજને માટે.

રચી પ્રસિદ્ધ કરનાર.
ઝવેરી. ડાહ્યાભાઈ ધોળશાજી.

આવૃત્તિ ૨ જી.
પ્રથમ સ્વામિત્વના સર્વ હુકમ કર્તાએ સ્વાધિન રાજ્યા છ
"માટે કર્તાની રજા શિવાય કોઈએ છાપવું છપાવવું,
વેચવું વેચાવવું કે ભજવવું નહીં.)

મુંબઈ
"પારસી પ્રીટીંગ" પ્રેસમાં છાપી.
સંવત ૧૯૫૭-સને ૧૯૦૦.

કીમત રૂ. ૦-૨-૦ (બે આના.)

શ્રી શાન્તિનાથાય નમઃ

શ્રી નવીન વિજયા વિજય નાટકનો ટુંક સાર.

અંક પહેલો.

મંગળાચરણ.

પ્રવેશ ૧ લો.—વશિષ્ઠીપુરના વૃદ્ધ મહારાજ વશિષ્ઠસેન. તેમને પાટવીકુવર પહાડસિંહ નાનો કુંવર ગંભીરસિંહ, પાટવીકુંવરનો પુત્ર વીરસિંહ તથા વૃદ્ધ સેનાપતિ વિગેરે રાજગુરુ સિદ્ધનાથનો ઉપદેશ સાંભળવા બેઠા છે. ગુરુ સિદ્ધનાથ “ધર્મે જય અને પાપે ક્ષય” એ સિદ્ધાંતનો ઉપદેશ કરે છે. પાટવીકુંવરને એ ઉપદેશ રચતો નથી; એનો સિદ્ધાંત “ચતુરાશ્રમે જય અને ઐવકુક્ષાશ્રમે ક્ષય” એવો છે; કથા પુરી થાય છે. સધળા દેવળમાં જાય છે; એક શેડ એક ધાંચી અને એક રજપુત ત્રણ મુસાફર દેખાય છે. પતથટ ઉપર બાળક વરથી ઠટાળેલી શીવલી નામે છટેલ દરજણુ તેની સખી મારે આવે છે. પહાડસિંહ તેને જોઈ લલચામ તેની પાસે દોડી જાય છે. ગુરુ સિદ્ધનાથ પહાડસિંહનું કૃત્ય જોવા પાછળ જાય છે. મુસાફરોમાંનો રજપુત પહાડસિંહને પીછાને છે. દક્ષિણના રાજા માધવસેનનો પુત્ર પોતે વિજયસેન ગુપ્ત વેશે છે એમ જણામ આવે છે. પોતાની બહેન લીલાદેવીને પહાડસિંહ કેદ કરીને અહીં લાવ્યો છે તેથી ગુપ્ત વેષે ગડખડસિંહનું નામ ધારણ કરી લીલાદેવીને છોડાવવા વીગેરેનો વિચાર કરે

છે. માઠા આચરણવાળો પ્હાડસિંહ અને દરજીનો મેળાપ; ગુર સિદ્ધનાથનો ઠપકો; સિદ્ધનાથનો તિરસ્કાર, સિદ્ધનાથ શાપ આપી વલ્લભીપુર છોડી જંગલમાં જતા રહે છે; પુંજે મેરછ ગુમ રહી જુએ છે. જયમલ નામના દુરાચારી ખવાસને શીવલી માટે પ્હાડસિંહની ભલામણ. વૃદ્ધ રાજા અને કુંવરો દેવળમાંથી ખ્હાર આવે છે. કેરીતું લુમણુ દેખી નાના કુમાર વીરસીંહનો નિશાનથી પાડવા આગ્રહ; નિશાન તાકવામાં ગુંથાએલા વીરસીંહને પાણીમાંથી નીકળી પાછળથી સાપ ડસવાની તૈયારીમાં છે. વિજયસેન નિશાનથી સાપને મારે છે. સધળાની સમજ ફેર વિજયસેનના ઉપર ખુની તરીકેનો આરોપ; ભેદનો ખુલાસો; વિજયસેનને શાખાશી; ગંડખડસિંહના ગુમ નામે વિજયસેનનું જાહેર થવું વિજયસેનને પટાવતની પદવી, કુમારોની કેળવણીનું કામ અને સેનાપતિ સાથે રહેવા ભલામણ.

પ્રવેશ ૨ જો—દરજીઓનું પંચ. શીવલીના છેડા છુટકાની પંચાત. દલછો મેરછ શીવલી અને પ્હાડસિંહના મેળાપની વાત જાહેર કરે છે. વૃદ્ધ રાજાની સ્વારી; દરજીઓની અરજ; પ્હાડસિંહને બોલાવીને તપાસ; વિજયસેનની સાક્ષી; પ્હાડસિંહને વિજયસેન સાથે બ્હેરતું ખીજ; વૃદ્ધ રાજાનો પ્હાડસિંહને ઉપદેશ અને ઠપકો; પ્હાડસિંહના બેદરકારી ભરેલા જવાબ; નાનો પુત્ર વીરસિંહ પોતાના બાપને સમજાવે છે.

પ્રવેશ ૩ જો—જયમલ ખવાસ અને તેનો ગાંડીઓ દીકરો બેમાપા; પ્હાડસિંહના માઠા વિચાર જયમલ સાથે મસલત; ગાં-

ડીઆને સારી નોકરીએ જોડવવાની પેરવી; માથે ભાગેલો માંડીએ અને જમમલનો વિવાદ.

પ્રવેશ ૪ થો—મહેલમાંથી નીકળી બગીચા ખહાર પાઠ કરવા બેઠેલો ગંભીર કુમાર; પહાડસિંહની રાખ્ય ચંદ્રમુખીની દાસી અને દાસીના વેશે રાખેલી રાજપુત્રી લીલાદેવી બગીચામાં ફુલ વીણે છે. દાસીની અને લીલાદેવીની રાજકુમાર ગંભીર-સિંહ વિષે વાતચિત દાસી જાય છે; દુઃખીઆરી લીલાદેવી; ગંભીર કુમાર સાથે પ્રથમ દર્શન અને પ્રેમ બંધન. વૃદ્ધ રાજનતું અકળાઇને ખહાર આવવું; પહાડસિંહ લાગ સાધી ઘોઘળે નખ દે છે; વિલાપ.

પ્રવેશ ૫ મો—વિજયસેનના વિચાર; સેનાપતિની પુત્રી વિજયા સાથે પ્રેમનું સૂચન; ગામના દેવળમાં વિજયા દર્શને જનારી છે માટે વિજયસેનનો ત્યાં જવા વિચાર; ગંભીર કુમારનું આવવું; લીલાદેવી સાથેના ગંભીરકુમારના પ્રેમનું પ્રગટ થવું; વિજયસેનનું અનુમોદન, પ્રેમની અગત; વિજયસેનનું જવું; વીરકુમારનું આવવું; પ્રેમનો અભ્યાસી ગંભીરકુમાર, મદનની બલીહારી.

પ્રવેશ ૬ ઠો—દેવળ આગળ પ્રેમ ઘેલી વિજયા; સાહેલી સાથે સ્વપ્નની વાત ચિત; ગરબો. બ્રહ્મ ઘાનતનો પહાડસિંહ અને જયમલ, બાળાઓનું વીખેરાઇ જવું; વિજયાને પહાડસિંહ તરફથી ઇનામ; વિજયા અનાદર કરી જાય છે પહાડસિંહનો સેનાપતિને બોલાવી વિજયા સાથે લગ્નની માગણી કરવા વીચાર; માને તો ઠીક નહીં તો સેનાપતિને ઠરાવ કરવા અને રા-

છીજી વિજયાને બોલાવે છે એમ કહી જયમલ મારફતે શી-
વલી દરજણ પાસે પરમારી પોતાના વિલાસ ભુવનમાં લઈ
જવા બલામણ; દેવળમાં આવેલો વિજયસેન પાપીના વિ-
ચાર જાણી જાય છે. અને પાપીનો પ્રપંચ પાયમાલ કરવા
પ્રવર્તે છે.

પ્રવેશ ૭ મો—પહાડસિંહનું દીવાનખાતું; દારીને ડબાવી વિજય-
સેન ગુપ્તવેશે દાખલ; રાણી અને પહાડસિંહ; સેનાપતિ સખંધી
વિવાદ, સદગુણી રાણીની રક્ષક; પહાડસિંહ રાણીને ઠાર કરવા
જાય છે; વિજયસેન નિશાનથી ઉગામેલી તરવારના ટુકડા કરે
છે; પહાડસિંહ ખીજી તરવાર લેવા જાય છે; વિજયસેન જાહેર
પડી રાણીને લઈ ગુપચુપ નીકળી જાય છે; રાણીને બદલે
દાસીનું મ્હોત; સેનાપતિ આવે છે, સેનાપતિ પાસે વિજયાની
માગણી; સેનાપતિનો તિરસ્કાર; સેનાપતિને કેદ અને ઠાર
મારવા જયમલને હુકમ.

પ્રવેશ ૮ મો—વિજયા; શીવલી દરજણ સમજાવે છે; વ્યભિચારી-
છીઓનો તિરસ્કાર. પહાડસિંહ અને વિજયાનો વિવાદ, વિ-
જયસેન ખચાવે છે.

પ્રવેશ ૯ મો—સેનાપતિને ગરદન મારવા તૈયારી; વિજયસેન ખ-
ચાવે છે. દેખાતો.

—:૦:—

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧ લો—રેવાજીના ઘાટ ઉપર સાધુમંડળ, રાણી; દાગીનાનું
દાન; શંક અને ઘાંચી, પ્રપંચ કરી સાધુ પાસેથી દાગીના
પડાવે છે; સાધુ અને 'હાય મુડી.'

પ્રવેશ ૨ જો—વિજયા અને સાહેલી; સેનાપતિ અને વિજયસેન;
વિજયસેનનો વિજયા સાથે ખાતગી હસ્ત મેળાપ; સેનાપતિ
સિદ્ધનાથના આશ્રમમાં જવા ચાલી નીકળે છે.

પ્રવેશ ૩ જો—રાજાની રાખ્ય ચંદ્રમુખી; તેની દાસીઓ; લીલા-
દેવી; રાજા પહાડસિંહ; ઘણે દીવસે આવવાના કારણ સખંધી
વાતચિત; ગંભીરસિંહનું નડતર કાઢવા વિચાર; આજ મહે-
લમાં જીવતો બાળી મુકવાની યુક્તિ; જયમલ મારફતે ગોડ-
વણ; વેશ્યાના બદલાતા વિચાર; ગંભીરસિંહને પોતાનો કરી
સેવા પેરવી; લીલાદેવીથી વિવાદ અને તિરસ્કાર લીલાદેવી
અને ગંભીર કુમાર; બાળી મુકવાની ઇસારતમાં બુલ અ-
ને ચંદ્રમુખીનું બાળી મરવું. કુમાર અને લીલાદેવીનું બ-
ચી જવું.

પ્રવેશ ૪ થો—જંગલમાં રાણી; બજેલ ધાનતના ઘાંચી અને રોડ;
રાણી મુક્તિથી છટકી જાય છે.

પ્રવેશ ૫ મો—પહાડસિંહ અને જયમલ; કુમારને બાળી મુકવાના
બદલામાં ગાંડીઆને અંતરક્ષકની પદવી અને ઇલકાબ રાજ-
મંડળની ગંભીરકુમાર માટે મુછપાછ; ગંભીરકુમારનું આ-
વી પહોંચવું અને પ્રાપીના હાથ હેઠા પડવા પરોઢીએ ગંભીર
કુમારને મહેલમાં જ મળવાનો સંકેત કાર કરવાની યુક્તિ અ-
ને કુમારના મદદગાર વિજયસેનને દેશ તજવવા પ્રપંચ;
દાસી મારફતે દુધમાં ઝેર અપાવી વિજયાને માથે ઢોળા પ;
ડાવવા પેરવી.

પ્રવેશ ૬ ઠો—વિજયા પોતાના દીવાનખાનામાં; શરમાળ વિજય;

સેનની શરમ મુકાવે છે; દાસી દુધ હાજર કરે છે, જ્યમલ ગપ જાગો ફેકે છે; વિજયસેનને જોમ અને તિરસ્કાર; વિજયાને તરછોડી ચાલ્યા જવું.

પ્રવેશ ૭ મો—ગંભીરકુમારને લીલાદેવીએ પરાઠમાં પાંચ વાગે મળવા ચીટ્ટી લખી છે; રાજા પહાડસિંહે પાંચ વાગે મહેલમાં રહેવા હુકમ ફરમાવ્યો છે. ગંભીર કુમારનો ગભરાટ; વીરસોહને ઉંધું સમજવવું અને પોતાની જગ્યાએ સુવાડી લીલાને મળવા નીકળી જવું; પહાડસિંહ; જ્યમલ અને અંગરક્ષક ગાંડીઓ; ભુલમાં ગંભીરકુમારને બદલે વીરકુમારનું ખુન, પહાડસિંહનો પશ્ચાતાપ અને જોર લેવા જ્યમલને મોકલવો.

પ્રવેશ ૮ મો—લીલાદેવી; પ્રભાતનું વર્ણન; ગંભીરકુમાર સાથે મેળાપ; અને પ્રેમની વાતચિત.

પ્રવેશ ૯ મો—વિજયસેન દેશ ત્યાગી જાય છે; વિજયા પાછા જોગલુવેશે દર્શન કરવા દેવળમાં પેસે છે; ગંભીરકુમાર ઘર બહાર; જ્યમલ પકડે છે; મારવાની તૈયારી વિજયા બચાવી લઈ જાય છે.

પ્રવેશ ૧૦ મો—વિજયસેન સિદ્ધનાથના વેશે.

પ્રવેશ ૧૧ મો—દક્ષીણના રાજા માધવસેનની કચેરી; વિજયસેન સિદ્ધનાથના વેશે; પહાડસિંહનો કાગળ અને લડાઈ તૈયારી; નાન.

—:૦:—

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧ હો—સિદ્ધનાથનો મઠ; સેનાપતિ સાધુ વેશે; વિજયા અને ગંભીરકુમારનો પ્રવેશ; ગંભીરકુમારને મઠમાં રાખી વિજયા માધવસેનના રાજ્યભક્ષી ચાલી નીકળે છે.

પ્રવેશ ૨ જી—મુડીવાળા સાધુ, વેશ બદલેલ વિજયા; આપ દીકરાની વાતચિત લીલાને બચાવવા વિજયસેનનું પહાડસિંહની છાવણીમાં જવા નીકળવું, વિજયા પાછળ જાય છે.

પ્રવેશ ૩ જી—પહાડસિંહની છાવણી; વિજયસેન લીલાને બચાવી લઈ જાય છે; વિજયા મદદ કરે છે, પહાડસિંહનો અંગ રક્ષક તરફ ચુસ્સે; લડાઈનો હુકમ.

પ્રવેશ ૪ થો—રાણી; શેઠ અને ધાંચી; પાછા સપડાવે છે; ચોરાનો અણુવિશ્વાસ, પોતપોતાના પોત પ્રકાસે છે; વિજય રાણીને બચાવે છે સિદ્ધનાથના મઠમાં વૌટીની નિશાની સાથે મોકલાવે છે; મુડીવાળા સાધુઓ; પગેર ખોળતા રાણીની પાછળ ચોટાઓ જાય છે.

પ્રવેશ ૫ મો—જળમાર્ગે લડાઈ; વિજયસેન અને વિજયાની ચતુરાઈથી પહાડસિંહ કેદ.

પ્રવેશ ૬ ઠો—લીલાદેવી ગંબીર કુમારના વિયોગથી ફાંસો ખાઈ આપઘાત કરવા તૈયારી કરે છે. માધવસેન, વિજયસેન અને વેશ બદલેલ વિજયા આવી પહોંચે છે; વિજયા ગંબીર કુમારને મેળવવાનું બીડું ઝડપી જાય છે. રાજ્ય કેદી માધવસેનનો નિરસ્કાર અને પહાડસિંહને કચેરીના ચોકમાં ગરદન મારવા હુકમ.

પ્રવેશ ૭ મો—પગેર ખોળતા ચોટાઓ; સિદ્ધનાથના મઠમાં સાધુ વેશ રહેલ સેનાપતિ, રાણી અને ગંબીરકુમાર સાથે ધાંધળ મચાવે છે; ગંબીરકુમારને લેવા આવેલી વિજયા આવી પહોંચે છે; સવળાઓને માધવસેનના રાજ્યધાનીમાં લઈ આવે છે.

પ્રવેશ ૮ મો—સિદ્ધનાથના વેશે વિજયસેન અને વેશ બદલેલ વિજયા સિદ્ધનાથનો સ્ત્રી જાતનો તિરસ્કાર; વિજયાના જવાબ પોતાની સ્ત્રી સખાંધી બહેમનો ખુલાસો; વિજયસેનનો પશ્ચાન્તાપ અને વેશ બદલેલ વિજયાને વિજયાની ખોળ કરવા વિજયસેનની ભલામણ.

પ્રવેશ ૯ મો—શેઠ, ધાંચી અને જોગીઓનું ધાંધળ; માધવસેનનું આવી પહોંચવું, વિજયા તરફથી ખુલાસો; પાપીઓને શીક્ષા.

પ્રવેશ ૧૦ મો—પહાડસીંહને ગરદન મારવાની તૈયારી; સેનાપતિ સિદ્ધનાથ અને રાણીનું જાહેર થવું, માધવસેન; ગંભીરકુમાર પહાડસીંહ માટે મારી માગે છે; ખરા સિદ્ધનાથથી ખોટા સિદ્ધનાથનું જાહેર થવું; બાપ દીકરાનો મેળાપ; વિજયા અને વિજય, લીલાદેવી અને ગંભીરકુમારના લગ્ન, અંતે ‘પાપે ક્ષય અને ધર્મે જય’ છેવટનો આનંદ.

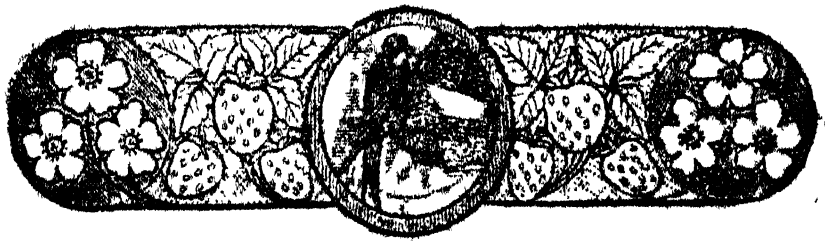

મુખ્ય પાત્રોનાં નામ.

વલ્લભસેન...	...	...	...	...	વલ્લભીપુરનો રાજ.
પ્રહ્લાદસિંહ...	...	...	...	...	તેનો પાટવી કુંવર.
ગાંભીરસિંહ	...	...	...	...	પ્રહ્લાદસિંહનો ભાઈ.
વીરસિંહ...	...	...	...	...	પ્રહ્લાદસિંહનો પુત્ર.
સેનાપતી...	...	...	...	...	વલ્લભસેનના સેનાપતિ.
માધવસેન...	...	...	...	...	દક્ષિણનો રાજ.
વિજયસેન...	...	...	...	...	તેનો પુત્ર.
જયમલ ...	...	...	...	...	પ્રહ્લાદસિંહનો ખવાસ.
સિદ્ધનાથ...	...	...	...	...	વલ્લભસેનના ગુરુ.
વિજયા ...	...	...	...	...	સેનાધિપતિની પુત્રી.
લોલાદેવી...	...	...	...	...	માધવસેનની પુત્રી.
ચંદ્રમુખી...	...	...	...	...	પ્રહ્લાદસિંહની રાખેલી.
શીરલા ...	...	...	...	...	છટેલ દરજણ.

રાણી-શેઠ-ધાંચી-ગાંડીઓ-જોગીઓ-વિગેરે વિગેરે.

સ્થળ—વલ્લભીપુર-પાસેની નદી-ગોદાવરી કિનારો અને
દક્ષિણનું રાજનગર.

શ્રી પરમાત્મને નમઃ
શ્રી નવીન વિજયા વિજય
નાટકનાં ગાયનો.

મંગળાચરણ.

સુત્રધાર—

૧

વંદન ! વિભુ ! મહનમાર !
સાર ન સમજે નર કે નાર
અલખ નિરંજન અપાર—જગદાનંદન—વંદન૦—
લજન લાજન સુજન સાજન
આગમ નિગમ સાર સાર
સકળ મંગળ નિધાન પ્રભુ—તાર તાર—વંદન૦—

નટીઆ—

૨

પરમ કૃપાળુ ! પ્રભુ ! વંદુ વિભુ ! વિશ્વાધાર
અશરણુ શરણુ પ્રભુ ! સુખ સાધક કલ્પતરુ !

તારણુ તરણુ ચરણુ આધાર—પરમ૦—

શાન્તિ સુદરીને! શણુગાર, ચિદ્ધન જ્ઞાતા દાતા સાર—પરમ૦—

ખલક ખેલનો પામુ પાર માણુ મુનીવર વર આવાર—પરમ૦—

અંક પહેલો.

૧

રાજા-કુંવરો-સિદ્ધનાથ—

મદનરિપુ મ્હાદેવ લલલે શિવપુર પંથનો સાજ સલલે

માયાની માયા કાયા જુલાવે સત્ય શરણુ પ્રભુ ચરણુ

સમલલે—મદન૦—

જંજાળમાં ગુંથાઈને જગનાથને જીવ ના લજ્યા

સંસાર રણમાં જુઝતાં બખ્તર ન લકિતના સજ્યાં

કોડી કમાયો પણ નહિ પુરસદ ન પળની પણ મળી

જમદુત જમદારે લઈને નાંખશે ઉભો દળી

આળસ મુકી ઉઠે નર મણીધર

મોહ મમત્વની કાંચળી તલલે—મદન૦—

૨

“અચ્યુતં કેશવં રામનારાયણમ્

કૃષ્ણદામોદરં વાસુદેવં હરિમ્ ।

શ્રીધરં માધવં મોપીકાવલ્લભમ્

જાતકી નાથકં રામચંદ્રં મજે ॥”

શીવલી--

૩

કહેને શે મન ભાવેરે એ આજોવર-કહેને૦—
 લોકો આંગળીએ બતાવે રે-એ આજોવર૦—
 દુનિઆ કહેતી નાર નકારી રે—
 વઢકારીને વળી વ્યભીચારી રે
 સુડી વચ્ચે સોપારી રે-એ આજોવર૦—
 પોત પોતાનું સઉ કોઈ તાણે રે—
 પતિવૃત બાઈ પળાવે પરાણે રે
 જેને વિતી તે જાણે રે-એ આજોવર૦—

શીવલી—

૪

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની મને કોઈ ન છેડારે
 કોઈ ન છેડા રે—છેલા મને કોઈ ન છેડા રે—
 લાચાર હું બિચારી છું—શીદ લ્યો છો કેડા રે
 જીવાનીથી દીવાની છું—મારો છોડા છેડા રે—
 “પ્રાણ દાન છે પ્રીતમાં પુછી કરજો પ્રીત”
 પ્રાણ દાન તો સહેલ છે કઠણ પ્રીતની રીત”
 આધાર તું કિરતાર મારો પાર બેડારે—

૫

રાજા-કુંવરો-વિજયસેન—

સત્યનો જયજયકાર સત્યે પ્રભુ સહાયકાર
 અંતે ધર્મે જય અને પાપે ક્ષય-વહેછે વેદ શિરોમણી
 ચાર દહાડાનો ચારો નિહાળી, પાપી ગોધા અલમસ્ત ચરે
 આમથી મારી આમથી કુટી, રંક દાખી મદમરત ફરે

પુઠે પીડાતાં, પાપી પીડાતાં, નિત્ય ખમે નુકશાન
રે ચતુર માનવી—અંતે ધર્મે જય

જીવ કુદાં જીવ્યો પાપ દીવો જોઈ રત્ન જાણી અંપલાઈ મરે
જીવ મુસાફર ભાઈ જીવી રખે, પાપ ધુમાડેથી બાથ ભરે
જમડા ગાલે—તેવારે સાલે—ચેત ચતુર મુજાણુ
રે ચતુર માનવી—અંતે ધર્મે જય૦—

૬

વીરસિંહ—હાડસિંહ

નિત્યે મોટાના બોલો માથે ધરી લઈએ
નહીંતો વાડામાંના પાડા પેઠે પીડાઈએ
અરે જારે અરે જારે—બાપુ જીઓતો—નિત્યે૦—

વડીલ પુરૂષનું કલ્પું ધરે કાન—
વધે જગતમાં બહુ બહુ માન—
સહા સજનમાં મળે સન્માન—
ધરમ કરમમાં રહે નિત્ય ધ્યાન
બાપુ જીઓતો—અરે જારે અરે જારે—નિત્યે૦—

૭

જયમલ-ગાંડીઓ—

માથે લાગ્યો છે ઘોળરો આ ગાંડીઓ
ખાવા ન દે પીવા ન દે મુઓ સુવા ન દે
ચક ચક ચક ચક ઝંતુઝંતુ—માથે૦—
આનારા પાછળ રતન કુંવર આ
કાળા ને ઘોળા કુંવર સાટે આ

ચક ચક ચક ચક ઝનુઝનુઝનુ

લમા આપા લમા આપા લમા આપાલ—માથે—

૮

લીલાદેવી—સાહેલી—

સાચો સાહેબ જગ કિરતાર—પોતે પ્રભુ ઉતારે પાર

સમરણ રટણ કરો નરનાર નિશ્ચે પામો ભવ નિસ્તાર

સકળ જગત છે શાન્ત સખી જો

અલખ નિરંજન નામ લખી જો—દે શાન્તિ દાતાર—પોતે—

લોચન મનનો જાગ્યો ઝઘડો

જાણું વિશ્વ સકળ સખી વગડો—કોણ સુઝાડે સાર—પોતે—

લીલાદેવી—

૯

હું દુખીઆરી નિત્યની ખૂબ બળી થાઉં ખાખ

રોમ રોમમાં સળગતી પરવશતાની આગ

મુજથી પંખી પણ સુખી જીવ ચાહે ત્યાં જાય

પરાધિનતા ઉમળકા જળ સમ જોતા જાય

પૂછુ પગે પડી હે દીન બંધુ

પરવશતાની શીદને બેડી જડી—હે દીન બંધુ—

હું ભાગ્યશાળી ખેડેની કળી તું

હાંશે હસે પતિ—રંગે રમે પતિ—બોળે ચઢીતું—હે—

જોતું રીઝેતો જગપતિ દેજે

શુણી પતિને—રૂડી મતિને—સાથે પતિવૃત્ત—હે—

લીલાદેવી-ગંભીર—

નથી પ્રેમ નીપજતો કાંઈ વાટે કે ઘાટે
 નથી પ્રેમ વેચાતો મળતો દોશીડાને હાટે
 લોભના લગટે નહિ લાધે-પ્રેમ તણું પરવાળજો
 સ્વાસ્થ કાકા કોઆ કોટે નહીં પ્રીત મોતી માળજો
 પ્રેમ રત્ન કયાં પાકે પ્રમદા-બોલો વચન રસાળ બાળા
 પરમ ભેદુ પ્રેમાળ બાળા-પરમ ભેદુ પ્રેમાળ નથી—
 રસોક હૃદયથી રસીક હૃદયને ભેટાડે ભગવાનજો
 કોમળ સરળ હૃદય સંગમ એ પ્રેમ રત્નની ખાણજો
 રાજ નહિં શું રસીક હૃદયના-મદથી મહા વિકરાળ રાજ
 ધુતારા ધોતાળ રાજ—ધુતારા ધોતાળ—નથી—

લીલાદેવી-ગંભીર—

છોડો મારો છેડોરે છબીલા
 બોલો બાળા બોલોરે શાં ઘેલાં
 છળ બળ છાંડોરે છેલા-બહાલી હવે સમજો બેલાં-છેડો
 સલુણા પ્રીતિમાં સમજ નથીરે
 પ્રીતિની પોથીમાં સમજ નથીરે
 જકમાં છોજી કુકેલા.....
 લાડી છો લાજે કુબેલા.....—છેડો—

લીલા-ગંભીર

ભાવથી ભેટ આ ભોળીઆ રાજ
 માનુની ભાળવશું એની માઝા.

હ્યો...આ.....વાહ.....—ભાવથી૦—
 તન મન ગુંથ્યું સાથે—જેને પીલો હાથે આ...
 સલુણી છે શીર સાટે—મધુરી પ્રીતિ માટે આ—
 પ્રીતે પ્રિયા સદા જતન કરીશ હું—ભાવથી૦—

૧૩

કુંવરો વીગરે—

અરે કુર કાળ હાહા જગરાય ખાય હાય
 શુન્યકાર સૂર્ય જાતાં અધકાર છે તમામ
 દુનિઆની તુચ્છ માયા છે મુસાફરી મુકામ—

ગંભીર—

૧૪

છે અજબ પ્રેમની અગન (૨)
 લાગી જેને પ્રેમની લગન લગન—
 જેને લાગી પ્રેમની લગન-ગણે નહીં વિધન—
 ચઢે ઝટ ગગન—પ્રેમની અગન—છે૦—
 આંખો છતાં પણ નજર નથી નંખાતી
 બુદ્ધિ છતાં પણ વાત નથી સમજાતી
 એક પ્રેમ અને પ્રમદાને સોંપ્યું તનમન—છે૦—
 ભૂલું પરાણે પણ થાતા ભણુકારા
 ઝાંઝર હૃદયમાં ઝણુણુ કરે ઝણુકારા
 પ્રિત વચન વીણાને નાદ નચાવે થનથન—છે૦—

ગંભીર—

૧૫

મદનની શું બોલું બલીહારી—મદન૦
 પ્રેમી સાથે પ્રમદા સાંધણુ અજબ ધનુષ્ય ધારી

મમ્મીક રતિ વલ્લભ બાઈ વારી

લોજન પ્રેમ કનક થાળે વળી પીવા રસ ઝારી-મદન૦—

મદન તુજ રાજ્ય છટા ન્યારી

પ્રેમ લીધારી પ્રેમ અમીર છે પ્રેમ છત્રધારી-મદન૦—

વિજયા—

૧૬

મોહન તારી સુંદર સુરત નાનુક જીવને બાદુ કરે રે

કાચા સુતરને તાંતણે તાણી પ્રેમ કેદમાં કેદ પુરેરે—

મોહન૦—

ભોળી સુરતમાં ફંદ આ ક્યાંના ધૂતારાના ઢંગ ખરેરે

મંતર જંતરબાદુ સમાવા મદનની ચેલી હું તો બનીરે—

મોહન૦—

આદિલ ખુલખુલ અજબ ખુબીથી-લોભ લગાડી બાંધી લીધુરે

ભૂખ્યું તરસ્યું શીદને રીબાવે કહે કાંઈ તાર્ ખાધુ પીધુરે

—મોહન૦—

વિજયા—

૧૭

સખી સેજ સમારી હું તો સહજ સુતીતી

ઠંડી મંદમંદ વાયુની લહેરો બહેતીતી

ન્યાળ્યા નવલ કિશોર—મારા ચિતડાના ચોર—

એની લટકજ ચોર—

નયણે લોભાવી—ખાવરી બનાવી—મને ગભરાવી

અટક્યાળે મારી શરમ તબવી—

ખુબખુબ કે અચખૂચ અકળાવી—સખી૦—

નયણે નચાવે જતાં—હસી હસી સામું જોતાં—
 મુંગે મુંગા જોત જોતાં—પ્રીતિરસ પાતાં પીતાં—
 લટકાળે લાલે મારી લાજ લૂટાવી—
 અટક્યાળે ઝટપટ અટકાવી—સખી૦—

(ગરબો) ૧૮

વિજયા-સાહેલીઓ—

પ્યારા પ્રીતમનાથ—જગનાથ સાથ નમીએ નિત્ય
 નયણાં ધરી
 શાણા સ્વામી સંગાથ—રહીએ હુળી મળીને જોત
 હેત હોએ ધરી

દિલહર તો છે અનાથ નાથ—શાણા૦—
 મંદ પવન પ્રીત ઉપવને—મનહર પીયુ માળી
 પ્રેમ માળ ખેરાવીને—હસી હસી દે તાળી
 તાળી દઈ જોશે રસિકવર ન્યાળીને
 ધન્ય ભાગ્ય બાળારે મનહર મ્હાલી જે
 ચંદ્રવદની ને ચાંદની—ચાતુર નર સંજોગ
 પૂરણ પુણ્ય મેળવે—ભાગ્યવંત એ યોગ
 વહાવો સખી સંસારનો એક લહીએ સુખી સંસાર
 પરણ્યાથી પૂરણ પ્રીતડી જેમ ગોળે રૂડો કંસાર
 બહાલાથી બહાલે મ્હાલે માનુની—સીતારામ સરીજે
 સંસાર—પ્રભુ રીઝે તે
 જનના મનોરથ પૂરે ત્રિભુવન નાથ—

પ્રેમ છાપી રસિઆ રસિક પૂજી ધારી પ્રેમ
દેવ દયાળ નિલાવજે પતિવૃતપણુનો નેમ—પ્યારા૦—

વિજયા—

૧૬

પ્રમદા જે કોઈ પરમ પ્રવીણ પ્રેમીપતિ પીછાણે
ધન ધન્ય તે પરણેલ પતિને પ્રભુજી સમ પ્રમાણે
સ્વામિની સંગે સુધારસ ચાખે ઝેર વ્યભિચાર સ્વાપ્ને ન ઝાંખે
પ્રીતિ ભોજન જમે પંચની સાખે રંચ પ્રપંચ પતિથી ન રાખે
પરનર તણો છાંયો નરકજ નાણે
અલખેલા પતિથી અમૃત જમી જાણે—પ્રમદા૦—

૨૦

વિજયા—સાહેલીઓ—

રઠીઆળા રણધીર શાણા રાણા શુરવીર
રજની થોડી રહી—રઠીઆળા૦
બેલા બેલા ખેલોચોં વીર— પામરની જાણી પીડ
રજની થોડી રહી—રઠીઆળા૦—
વિધાતા વેરણ થઈ, કે કોખ્યા કીરતાર
સાચ દુખશે સાહ્યખા, વેગે કરજો બહાર
હૈ માલિક મહાવીર, રાંકડાના રાખોનીર
આશા કોઈ અવર નહીં—રઠીઆળા૦—
ભગતની ભાગો ભીડ, દુખ્યાને દેખાડો તીર
સગુ સંગી એક છે તુંહી—રઠીઆળા૦

સૈનાપતિ—

૨૧

મનહર નિશ લજતું રામ નામ
 આ જીવને જે આરામ ધામ—મન૦—
 મરકટ મનહુ આ ધન ધન કરતું
 કરી મોહ માયા મદિરા પાન
 પાન પાકુ આ કાયા પડશે
 પામ પામ મૂઢ રામ નામ—મન૦—

અંક બીજો.

જોગીઆ—

૨૨

રેવાજ કે ઘાટપેં ભહી સંતનકી બીડ
 તુલસીદાસ અંદન ઘસે તિલક કરે રઘુવીર
 રામ રામ સીતારામ રામ રામ સીતારામ
 રામ ઝૂંખે ખેંઠકે સખકા મુજરા લેત
 જેસી જીનકી ચાકરી વેસા વાકુ દેત
 રામ રામ સીતારામ રામ સીતારામ

૨૩

શેઠ-ધાંચી-જોગીઆ—

અધધ ધધધ આટલું ધન !!!
 અબબ બબબ આટલું ધન !!!
 અરે ધયા નહાલ, અહાહા નહાલ, અહોહો નહાલ-અધધ૦—

ઘડી હું તો ગાદીએ બેશીશ આમ
 ખંદા લાઈ ખેલાં વસાવશે ગામ
 લાવું એક નાનકડી શેઠાણી
 હું તો બા ઘાદીશ સોનાની ધાણી—અધધ—
 થશે શેઠ સાહેબને તો સલામ
 ખંદા તો ખડેજાએ મહેરબાન
 (ખંદો આ પેલા પાપી નાદાન)
 આવીયા મૂરતમાં મોકકાણુ
 જમાદાર—હું—હિહુંહુંહું—હું
 હટો અમે દીવાનના મેમાન—હરામી જોગટા તુંજ નાદાન
 બચી ગયા હાશ અહાહા હાશ
 હાય અન્યાય—આ મુડી મારી જાય—મારી મુડી જાય—
 હાયરે હાય
 ગણો પોખારે (૨) હાયહાય મુડી એ હાયરે હાય—
 હાય મુડી હાય—

૨૪

ચિંજ્યા—સખી—

રંગ રસીઆ મારે મન વસીઆ ખસેડયા ખસેજ કેમ
 ગુણ હરીઆ પ્રીતિ રસે ભરીઆ હેડે રહેશે હેમ જેમ
 વા'રેવા' તહારી બુદ્ધિની બલીહારી વારી જાઉં
 પ્રભુ પુરો કરે તારો પ્રેમ નેમ—રંગ—
 લાગી લગની જેની સજની મન મનાવી લે
 અલી ઝટપટ પ્રીત થાળે મન શ્રીફળ ભેટ કરે છે દેમ

હવે ચાલો—બેલા ચાલો—પ્રભુ પુરો કરે તારો પ્રભુ
નેમ—રંગ—

૨૫

ચંદ્રમુખીની દાસીઓ—

બલમારે ચૂંદરવા મોહકું લાલ મંગા દે
જેસી તોરી પધીઆં બાલમ લાલ રંગા દે—બીલ—
રંગ રંગીલી ચોર ચટકીલી
લોર લોર મંગા દે—બીલ—

ઈસ દુનિઆ દરમીઆન ના કોઈ વતનદાર રહેવાસી
કોઈ આજ ચલે કોઈ કલ સુસાદર હે સખ પરદેસી
નગર તુમારા રખો સુસાદર, ચલે વતન અપને
બોલા ચાલા માફ મિલેગે ફિર કબુ સપને—રંગ—

લીલા—

૨૬

અજબ છે ગમ્મત રમત પ્રીતિની
રસિક વિના નહી સમજ પડે રે—

સદાય આનંદ મગન મગન મન
આનંદ વિના નહી નજર ચઢેરે—

ન ચેન દીલને શરીર સુખી નહી—

રાત દિવસ કંઈ ચેન પડેરે—

અજબ છે તોયે કોક અલૌકિક—

આનંદ આનંદ નજર ચઢેરે—

મળે કદાપિ જો મન મોહન તો—

શીતળ પવન ઉપવન સુખ કરતાં

તમામ કામો તજી તુરત હું—

મળુ મોહન ઝટપટ મન હરતાં—

૨૭

મુખી-લીલાદેવી—

ધન લાગ્ય પધાર્યા ભમરા—છો દિલહર ડાહ્યા ડમરા—

કમળાપતિ આપ હુ કમળા—રસીઆ રસીક શણુગાર

તું પ્રેમ બતાવે ખોટો—પાતર ઘર પ્રીતિ તોટો

નહી શુભાષ હબરી ખોટોરે—તું—છટકેલ છટેલી નાર

શૃંગાર મઝા નહી માની—ફોગટ સમજે છંદગાની

છે ધરમ કરમ ધૂળધાણીરે—શ્રંગાર—રસીઆ—

છે વિશય વિષનો ખ્યાલો—જમપુર નક્કી જ્યાં બાલ્યો

ભવ એળે મદનથી મહાલ્યોરે—છે—છટકેલ—

હળુ કુંવર તમે છો કાચા—નથી શીખ્યા મદનની વાચા

નથી નયન મુરલીએ નાચ્યારે—હળુ—રસીઆ—

લીલા—

૨૮

ધન્ય તને (વાહવાહ) રંગ તને (ચોહો)

દાખલ કરવા વાળી મોહ જાળમાં—ધન્ય—

ભરી બજારે વિદ્યા શીખી કુમારને શીખવવા આવી

ભોળી સુરત એ ભાળીને ભુંડી શું તારે મન ભાવી

જાજા કૂવડ કરતાં કૂદાં ફાંદે નાંખી પેટ ભરીયા—ધન્ય—

ધંધો તારો વ્યભિચારનો નાથ હબરો નિત્ય નવા છે

હૈએ થીએ હોઠે વીએ બેઠે લેએ આ પતિવૃતાને—ધન્ય—

શેઠ-ધાંચી—

૨૯

બન્યા બન્યા આ તો પુરા બન્યારે
 ગુજરાત ખોઈ હવેલી લેતાં-પુરા બન્યારે બન્યા
 બાધીની આશાએ આ તો આધી પણ હા ખોઈ
 વિષ્ટામાં મ્હેં ઘાલ્યું તે ખોઈ ભુંડ રહ્યા આ રોઈ
 ધોળીના કુત્તાને નવ રહી હાય વાટ કે ઘાટ-બન્યા૦—

વિજયા—

૩૦

જરી એક ઘડી મોડો ઉગજે ચાંદલીઆ
 સુના સકુણા વિના માળીઆ-જરી૦—
 કમળ વિકસશે વિરહીણી બળશે
 અમૃત ઝરશે હૃદય ઉછળશે
 પતિ પ્રભુ ન પધારીઆ-જરી૦—

૩૧

વિજયા-વિજય—

ઓ મારા લાજળા લાડકડા લાજ પડતી મુકો
 છો મારા શરમાળા શામળીઆ ચેતો ચાતુર ચુંક
 બહીનો છો શાને નંદાયરે આ બાવળિઆજી
 મુંવાળી જેવી શાલરે નહી ધાળળીઆજી
 પાણીથી થઈ ચુકી પાતળી ઓ પાતળીઆજી
 રહેવા ઘોને રહેવા ઘોને
 રહેવા દેતાં રહેવા ઘોને—રે હડીલી બાળા
 રે હડીલા બહાલારે—છો મનના મેલારે

છો પ્રેમ ઘેઘારે—હુંહુંહું રહેવા ઘોને—થવા ઘોને
હાહાહાહા—ઓ—

વિજયા—

૩૨

અરે ઓ નાથ લુંડીને વગર વાંકે શું તરછોડો
ભલે તરછોડો ઓ સ્વામી તથાપિ મહો ન મચકોડો—અરે—
નથી કે છું ગુન્હેગાર હું પ્રભુ બાણે છે તે તો સઉ
ફિકર તેની તો નહી કંઈ નાથ—

દુઃખી છો આપ ફિકર બહુ બહુ—અરે—
ગળે એકવાર લગાડી લ્યો—હવે તો ત્યાંજ દિલ અટક્યું
રીસાયુ ભાગ્ય મારાથી—તમે પણ નાથ રિસાશો શું—અરે—

વિજય—

૩૩

છગબગ ફેલ લટપટ મેલ ઓ કાળાં કરનાર
ભોળા ભુલો—બહેમે બુલો—પાપે દુલો
જગ ઠગનાર નિશ્ચયનાર, બહુ બહુ ઘાલી ડોળ
ભોળા ભુલો .....
ઓ નારી નાદાર—છે તુજને ધિક્કાર
જો ચાલે તો ભગવતને પણ ઠગવા તું તૈયાર—

લીલા—

૩૪

મંગળા સમયે લઈએ મંગળ પ્રભુનું નામ
મંગળ પ્રભુનું નામ મંગળ પ્રભુનું નામ—મંગળા—
શાન્ત પવન શાન્ત મન સૃષ્ટિ સકળ શાન્ત શાન્ત
શાન્તિ મંદીર અંદર પેશી ભણીએ પ્રભુ શાન્ત ધામ—મંગળા—

પંખી સકળ કિલ કિલ કરે—અંધકાર દૂર ટળે
જ્ઞાન રસણુ રટણુ કરી લે તો દીસે સ્વી તેજ ધામ—મંગળા—
લીલા—

૩૫

પિયુ બોલોરે—બહાલા બોલોરે—લાલા—
પિયુજી આવીને શું પાછા વળ્યા—પિયુ—
મુરત ચુકયા શું મન મોહન
ભોળા ભમાવ્યા શું કોઈ ભુંડીએ
છાના છાના છેલા આવી મળો—પિયુ—
તનમાં છે લાગી રસીક તાલાવેલી
બાળા હું પિયુજી કહ કયાં પાકાર
બહાલા લગાર વિચાર કરો—પિયુ—

૩૬

શંભીર-લીલા—

રમણી રસીલી વાહરે વાહ
શાલુણી ઠગાયા હા હા હા—લ્યો લ્યો લાલા કેવા બનાવ્યા
—રમણી—

કંઈ સાદુ સાદુ બાદુ મેં મેદાનમાં
બા માગ્ય માગ્ય માગી લે કંઈ દાનમાં
એક મત્ર માગું આવે છે કંઈ ધ્યાનમાં
બા દીધું મત્ર રાખશે કયાં પ્રાણમાં—રમણી—
મસ પામી ગઈ અહાહા.....મનહર નાથ

ના નહીં છોડું ઉંહુંહુંહું.....બાળા હવે બાથ
આસો ઝાલી હાથ-સલણ સંગાથ-સનેરે સીધાવો હા હા હા
—રમણી૦—

વિજયા—

૩૭

પ્રિતમની પાછળ હું જોગણ બની
બકાલાની વાંસે વિજોગણ બનીરે—પ્રિતમ૦—
લજ્જા ડૂબી—પ્રીતિ ડૂબી—દૂખ્યું આશા ફૂલ—
સ્વાર્થ સાડે જોગ સાધે વિજણ ધારીત્રિશૂળ—
જોગણ બની-પ્રિતમ૦—
મમત બાંધી મસ્ત બની છું—લાગતાં કલંક કંબ—
સીતાએ પેઠાં બળતી ચિતામાં—કાઢવા કાળુ કલંક—
જોગન બની-પ્રિતમ૦—

૩૮

વિજયા-ગંભીર—

ટણ મણ તનતો થઈ રહ્યું
પણ મન માંકલડુ હસતુ હરતુ ફરતુ ના મટયું રે
મરૂ મરૂ ફૂદુ થઈ રહ્યું
પણ દીવા પાછળ તરફડ કરતું ફરતુ ના રહ્યું રે
સંત નિરંતર સાર બતાવી—પામ્યા અંત
મજ તથાપિ રોજ—માયા—ઘટમાં રમે
નથી સાનકે સમજ—નથી કાંઈ સાનકે સમજ
સમજ રજ—મન માંકલડું—

(૨૯)

નાચનારીઓ—

૩૯

| અખીઆં અલસાની પ્રિયા સેજ ચલોને
લાલ પલંગપર પચરંગી ટકીઆ—ઉપર ચાદર તાણી—
હળુ હળુ પાઉરે ધરો મોરે સજના—જાગેછે નાણુંદ જોડાણી—

અંક ત્રીજો.

જોગીઓ—

૪૦

લે પ્રીત પ્રભુજીથી જોડી રે'શે અંતે રાખોડી
કાયા માયા તનુજને જાયા મળશે મહિં માટોડી
ચારે તરફથી સળગતું જોશે; પાપી રહેશે પોઢી—રે૦—
દૂર જવું ધર જા'ર મુરખડા, ધર્મ શરણ કર દોડી—રે૦—
પુણ્ય તણું લે ભાથું બાંધી, પછી ખીટીએ જાણુ પીછોડી
—રે૦—

૪૧

ગંભીર—વિજયા—

દીલગીર દુઃખમાં ન થા ભાઈ ભોજારે—
દીલગીર દીલમાં ન થા ખેલેની મારીરે—
દુઃખ દાવાનળ ચેત્યો ચારે તરફથી
શરણમાં એક રહ્યા સીતા શ્યામ—મારાશામ—મારા
રામરે—દીલગીર૦—
જનમતાં ખેલાં પ્રભુ કીધી જાળવણી—

બીપત્તિમાં બહારે ચઢે સીતા શ્યામ—મારાશામ માંસ
રામરે—દીલગીર—

નવીન અંધારી આવી નશીબની—

તમે પ્રભુ મેજ માંડિ છે તમામ—મારાશામ—સીતા
શ્યામરે—દીલગીર—

સીતારેનો—

૪૨

હાવી વખતે રે હાવી વખતે હાવી વખતે
પ્રભુ મુજને લેજે ઉધારી હાવી વખતે
મોહ લાલચમાં મન લપટાણું, હારી હરી તુજ શરણે—રે—
કાયાની કોટડી આરે પુરાણી અરપણુ ભગવત ચરણે
—રે હાવી વખતે—

ઉંચે આલને નીચે ધરતી છેવટમાં છુટકો છે મરણે
—રે હાવી વખતે—

૪૩

શાઠ-ધાંચી વીગરે—

ને આ પગલું (૨) આ પહેલું આ બીજું આ ત્રીજું
આ સોધું સરર સટ

એ આ એ આ એ આ ના ના
ચોર પગેજે જાય છે-ગુંડાળું ગુંચાય છે-લાગ હાં સધાય છે
લાવ મારો દલ્લો લે દલ્લો લે દલ્લો
લાવ મુડી—મુઆ અરરર હત
દરબારી તો ચોરી ગયા ને ઘરબારી લુંટાય
જગલાણ તો જમી ગયા આ ભગલાણ દીચાય

ચોરની મા કોઠીમાં પેશીને રૂએ
 સાંભળો જોગી આપણ—મુડી પહેલી આપણ
 ભાઈસાથ ઉકલ્યું આ પગલું—એ આ પગલું—
 હું આ પગલું—ચાલ્યું ગડગડ ગટ—

વિજય—

૪૪

આખી આલમને હગનારી—જાણો નીચ જાતી નારી
 લટકે ચટકે કામણગારી—નાંખે ભલભલાને મારી (૨)
 રડતી મરમમાં—હશતી ભરમમાં
 એક ટકાનું જોખન આપી ભવહીરો હરનારી—આખી—

વિજયા—

૪૫

આખી આલમ મન હરનારી—માનો મોહિની એ નારી
 લટકે ચટકે મનડુ ઠારી—નાંખે પ્રાણ પણ એ વારી (૨)
 સુખમાં વિલાસે—દુઃખમાં દિલાસે
 તુચ્છ ટકાનું જોખન જગમાં ઇન્દ્રપુરી કરનારી—આખી—

૪૬

વિજય—

પીરશેલ થાળી ઠેલી તરછોડી મોહન વેલી
 મૃગનયની વહેમે મેલી—હાંહાં હાય વિપદવનમાં—પીરશે
 આંતરડી આજ કકળતી નારી હશે નહી રડતી
 રડતી જો નજરે ચઢતી—કહેજે આ બધું તું ખ્યાન—પીરશે
 આંસુ મોટું આંખથી પાડે તહારો નાથ
 હેત હોય તો! આલ જઈ હીણ ભાગીનો હાથ—પીરશેલ—

માળા ફેંકી આંધળે માનુની કરજે માફ
કેહજે મારા મિત્ર તું સદેશો આ સાફ—પીરશેલ

અધ્યાના—

૪૭

વિજય છે વિજય નેકી દેકીનો વિજય
અલય છે અલય સદાચારીનો અલય
પાપી પહેલાં તો પુલાય પછીથી પુરા પસ્તાય
પારો ખાઈ રાજી થાય વિના મોતે માર્યા જાય
સજી લઈ સદજ્ઞાન લજી લેજે લગવાન
આંતે પાપે ક્ષય થાય અને ધર્મે જય થાય—વિજયનં

